UUTISET

Kuilu ammottaa naudanlihan kustannusten ja tuottajahinnan välillä

MTK:n puheenjohtaja Juha Marttila on kuluvan vuoden aikana useaan otteeseen pannut merkille, että naudanlihan tuottajat muualla Euroopassa ovat melko tyytyväisiä. Vain Suomen hintakehitys kulkee jäljessä.

MTK:n puheenjohtaja **Juha Marttila** on huolissaan kotimaisen naudanlihan tuotannon pitkään heikkona jatkuneesta kannattavuudesta.

Muualla Euroopassa tilanne on parantunut, mutta Suomen tuottajahinta laahaa nostoista huolimatta yhä perässä.

”Vain kustannukset nousevat samaa vauhtia kuin muualla”, Marttila toteaa.

”Kuilu kustannusten ja tuottajahinnan välillä on revennyt ammottavaksi. Pienet hinnankorotukset ovat siihen nähden pelkkää kosmetiikkaa.”

Yhdysvaltojen kuivuuden on ennustettu nostavan tuntuvasti rehujen hintoja ja korottavan myös naudanlihan hintaan maailmalla.

”Tuotanto ajaa rankasti karille, jos emme pysy hintakehityksessä mukana.”

”Suomalaista nautaa ei tuoteta muualla”

Marttilan mielestä tilanne on jo vaarallinen.

”Tässä on syvä mietinnän ja korjausliikkeen paikka. Hyvää suomalaista naudanlihaa ei tuoteta muualla.”

Nykyisellä tuottajahinnalla ja kustannuksilla tuottajalle ei jää työstä lainkaan korvausta.

Ratkaisun avaimet ovat kaupalla.

S- ja K-ryhmillä on Marttilan mukaan vahvin voima hintaneuvotteluissa.

”Teollisuudella on jo pitkään ollut näytön paikka saada neuvoteltua kaupalta isot hinnankorotukset, mutta tulosta ei ole syntynyt. Kyse on nyt kaupan yhteiskuntavastuusta. Voiman käyttäminen vastuuttomasti voi aiheuttaa kotimaiselle tuotannolle vahinkoa, jota ei pystytä korjaamaan.”

Marttila uskoo, että kauppojen johdossa kyllä tiedetään kotimaisen tuotannon ahdinko.

”Intressi ei varmasti ole ajaa kotimaista tuotantoa alas, mutta kahden ketjun julmassa kisassa kumpikaan ei saa maksaa enemmän kuin toinen.”

”Yhteiskunnan pitäisi tarkkailla”

Tilanne alkaa Marttilan mielestä olla ajautunut lähelle duopolia, jossa markkinat jakautuvat kahden toimijan kesken.

”Meillä on useita monopoleja, joissa ala on yhden toimijan hallussa. Niitä säännellään. Yhteiskunnan pitäisi ottaa myös kaupan suhteen vahva tarkkailijan rooli ja pitää huolta reilun kaupan toteutumisesta.”

Marttila odottaa myös hallituksen tarttuvan asiaan.

Hän korostaa, että ruuan hinnan on vaihdeltava tuotantokustannusten mukaan.

Sama koskee myös muita tuotannon aloja, mutta tällä hetkellä nauta nousee esille erityisen hankalana.

Jauheliha vetää hintaa alas

Yhdeksi syyksi naudanlihan hinnan hitaaseen nousuun Marttila arvelee jauhelihaa, joksi iso osa naudan ruhosta päätyy.

Jauheliha on tiiviisti mukana kauppojen hintavertailuissa, mikä pitää sen hinnan matalana.

Lisäksi kysyntään vaikuttaa suomalaisten uusavuttomuus naudan ruhon käytössä.

”Täällä osataan laittaa vain fileet ja jauheliha. Muualla nautaa käytetään paljon monipuolisemmin.”

Myös naudanlihan tuontipaine on jo pitkään ollut kova. EU:n ulkopuolelta tulee lihaa, jonka tuotantoa koskevat vaatimukset ovat aivan eri tasoa kuin meillä.

”Kaikelle myytävälle lihalle pitäisi olla samat vaatimukset informaatiosta, tuotantomenetelmistä ja laadusta. Mutta se on pitkä tie.”

Paljon myös positiivista

Vaikeuksien rinnalla naudanlihan tuotannossa on tapahtunut paljon myös positiivista, Marttila muistuttaa. ”Hyvin käy, jos vain markkinat saadaan toimimaan.”

Alalla on haasteista huolimatta investoitu ja etenkin pihvikarjapuolelle on tullut myös uusia tuottajia.

Lisäksi laatutyö on tuottanut tulosta. ”Suomalainen naudanliha pärjää kilpailussa minkä tahansa muualta tuodun kanssa.”

Vaikka alan toiminta on tehostunut, eläinten hyvinvoinnista ei ole tingitty. ”Olemme paljon edellä muuta Eurooppaa. Tätä tietoa ei vain ole kyetty tarpeeksi viestittämään kuluttajille.”

Marttilan tuntuman mukaan naudanlihan tuottajat ovat nyt tyytyväisimpiä tiloilla, jotka ovat lähteneet käyttämään vaihtoehtoisia myyntikanavia.

”Kasvava joukko kuluttajia haluaa suosia lyhyttä ketjua. Suoramyynnille on kysyntää.”

TERHI TORIKKA

”Kova hinta saattaa leikata kulutusta”

Atria laski heinäkuussa naudanlihan tuottajahintaa kolmella sentillä.

Lihaliiketoimintojen johtaja **Matti Perälä** perustelee laskua heikolla kysynnällä. Nautaa on myös pakastettu paljon.

”Markkinatilanne ei sallinut keväisen hintatason pitämistä.”

Naudanlihan kysyntä vaihtelee luontaisesti vuoden aikojen mukaan. Jauheliha ja paistit eivät käy kesällä kaupaksi.

Kuluvan kesän kysyntä on ollut Perälän mukaan huonompi kuin muutaman edellisen. ”Myös myyntihintoja on jouduttu ainakin paisteissa tarkistamaan.”

Lidl ehkä voittaja

HK ei ole kesän aikana laskenut naudanlihan hintaa. ”Positiivista sanottavaa hinnasta ei kyllä ole”, HK Agrin toimitusjohtaja **Veli-Matti Jäppilä** sanoo.

Jäppilän mukaan tavoitteena on pitää nykyinen hintataso, mutta sitä paremmin kustannusten nousuun ei pystytä vastaamaan.

Toimitusjohtaja pelkää, että kuluttajahintojen nosto leikkaisi etenkin arvo-osien kulutusta.

”Kuluttajat eivät ole valmiita maksamaan. Kaupoilta on jo tullut hieman viestiä, että arvo-osat ovat alkaneet jäädä tiskiin.”

Jäppilä epäilee, että kesän grillimarkkinoiden voittaja on ollut Lidl, jossa myydään pääasiassa tuontilihaa.

Hetkellinen notkahdus

Perälä vakuuttaa, että naudanlihan myönteinen markkinatilanne ei kesän notkahduksesta huolimatta ole muuttunut.

”Tulevaisuus näyttää ihan hyvältä. Suomalaiselle naudalle riittää kysyntää jatkossakin.”

Perälä sanoo hintaeron Eurooppaan kaventuneen, kun tarkastellaan aitoja keskihintoja. Osa erosta syntyy eri ruholuokista.

Keväällä 2012 tilanne näytti jo valoisalta.

”Kulutus Euroopassa on vakiintunut, eikä Etelä-Amerikan tuotanto kasva samaa vauhtia kuin paikallisten elintaso ja kulutus.”

Nyt tilanne maailmalla on epäselvä, kunnes Yhdysvaltojen satovahingot selviävät.

Suuret hinnan korotukset tuskin tulevat missään tapauksessa kyseeseen. ”Täytyy tehdä työtä ja tuotekehitystä, ei nauta myy itsestään.”

TERHI TORIKKA

ARI NAKARI

Juha ja Minna Roni uskovat kotimaiseen naudanlihan tuotantoon vaikeasta kustannustilanteesta huolimatta. Taustalla syksyksi valmistuva laajennus, johon tulee 50 nautojen loppukasvatuspaikkaa. Isännän sylissä kahdeksan kuukauden ikäinen Sanna.

Korotustarve ainakin 50 senttiä kilolta

LAPPEENRANTA (MT)

Naudanlihantuottaja **Juha Roni** Lappeenrannasta jaksaa uskoa kotimaiseen nautaan.

Pihalle nousee navetta, joka nostaa loppukasvatuspaikkojen määrän sadasta 150:een.

”Johonkin on uskottava ja jonkun on tuotettava kotimaista nautaa. Kysyntää varmasti riittää.”

Investointi tuntuu lähes välttämättömältä, jotta teuraserät ja vuosittainen teurasmäärä suurenisivat. ”Saisi lisää senttejä kilolta”, Roni sanoo.

Oma vilja pelastaa

Atrian ilmoitus kolmen sentin hinnan laskusta oli investoivalle tuottajalle ikävä yllätys.

”Verkkosivuilla todettiin, että nauta ei mene kaupaksi edes hintaa pudottamalla, tuottajahintaa on laskettava.”

Hinnan lasku tuntuu kummalta, kun esimerkiksi polttoaineen kustannukset ovat lähes tuplaantuneet vuodessa.

”Onneksi emme ole ostorehun varassa.”

Emäntä **Minna Roni** kummastelee, miksi kaikki muut ketjussa tuntuvat voivan nostaa hintaa kustannuksiin vedoten, mutta tuottaja jää ilman.

”Kuljetusyhtiöt, kauppa ja muut ottavat kyllä omansa.”

Tiedossa olevat lisäsentit tulevat tarpeeseen, mutta myös perushinta kaipaa kipeästi korotusta.

”Noin 50 senttiä kilolta olisi tarpeen. Nyt hinta ei peitä kustannuksia. Ilman tukia tuotanto menisi selvästi miinukselle”, Juha Roni sanoo.

”Kulut kasvaneet”

MTK:n nautajaosto vaatii naudanlihan hintaan nopeasti tuntuvaa korotusta, joka nostaisi Suomen tuottajahinnat lähemmäs muun EU:n hintatasoa.

”Tuottajahintojen kääntyminen laskuun pitkän mutta niukan nousun jälkeen on isku märällä rätillä päin viljelijöiden kasvoja”, jaoston kannanotossa todetaan.

Nautajaosto on laskenut, että tuotantokustannukset nousevat 65 senttiä lihakiloa kohden, mikäli viljan hinta nousee 75 eurolla. Ohran hinta on noussut jopa enemmän.

Viljan hinnan nousu on parantanut kasvintuotannon tulosta. Tämän vuoksi jotkin tiloista saattavat jättää uudet vasikat ottamatta ja myydä viljasadon.

TERHI TORIKKA

Lomittajia on riittänyt kesälomien ajaksi

Lomittajia on tänä kesänä riittänyt hyvin viljelijöiden vuosilomien ajaksi. Äkillisen sijaisavun järjestäminen on ollut vaikeampaa.

Maatalousyrittäjien eläkelaitos Melaan ei ole tullut viljelijöiltä yhteydenottoja lomitustilanteesta.

”Siitä päätellen lomittajia on riittänyt tiloille hyvin”, sanoo asiantuntija **Marja Antola**.

Antola lisää, että vaikka tilastojen mukaan lomitustuntien määrä on koko ajan vähentynyt, vakinaisten lomittajien määrä on kasvanut.

Okra-näyttely aiheutti ruuhkaa

Toimitusjohtaja **Kaisa Tyrni** Linnan lomituspalveluista Hämeenlinnasta kertoo, että lomittajia on riittänyt ajoissa varattuihin vuosilomiin ja sijaisapuun.

”Kaikkiin viime tingassa tulleisiin pyyntöihin ei ole pystytty vastaamaan.”

Varsinkin Okra-näyttelyn aikaan lomittajista oli pulaa. Kesätyöläisten ansiosta lomittajatkin ovat kuitenkin päässeet pitämään lomaa.

Vastaava tilanne on Pohjois-Suomessa.

”Joskus joutuu sanomaan eiootakin, mutta pääsääntöisesti lomittajia on löytynyt ihan hyvin”, kertoo Posion kunnan lomituspäällikkö **Janne Pätsi**.

”Tietooni ei ole tullut, että olisi jäänyt pakollisia lomia lomittamatta.”

Opiskelijat apuna kesällä

Jalasjärven lomituspalvelujohtajan **Annikki Viertolan** mukaan kesä on ollut tavanomainen.

”Ajoittain on ruuhkaa. Lomittajien vuosilomien takia äkillisiin pyyntöihin on vaikeampi vastata.”

Kesäavuksi on palkattu opiskelijoita läheisestä Ilmajoen maatalousoppilaitoksesta.

Lomituspäällikkö **Arja Kolu** Keuruulta kertoo, että vakinaisten lisäksi palkattuja tuntityöläisiä on niin kesällä kuin talvella.

”Kesä ei ole tuonut sijaisbuumia.”

Kolun mukaan lomittajia on ollut tarpeeseen nähden kohtuullinen määrä.

Ammatinharjoittajia kaivataan lisää

Aina kysyntä ja tarjonta eivät ole osuneet yksiin. Osa Keuruun seudun lomittajista on pitänyt välillä palkatonta lomaa, koska kaikille ei ole riittänyt töitä koko kesäksi.

Lomittamisen järjestäminen on Kolun mukaan sovittelua, koska kaikki työntekijät eivät käy kaikkiin paikkoihin.

”Maatalousyrittäjät haluavat valita työntekijänsä. Kaikilla työntekijöillä ei ole niitä tietoja ja taitoja, joita tilalla tarvittaisiin.”

Töitä ostetaan myös yksityisiltä ammatinharjoittajilta, joita tosin on seudulla vähän.

”Heitä kaivattaisiin lisää, se toisi joustoa äkillisiin tilanteisiin.”

KATJA SAHLSTEDT

KIMMO HAIMI

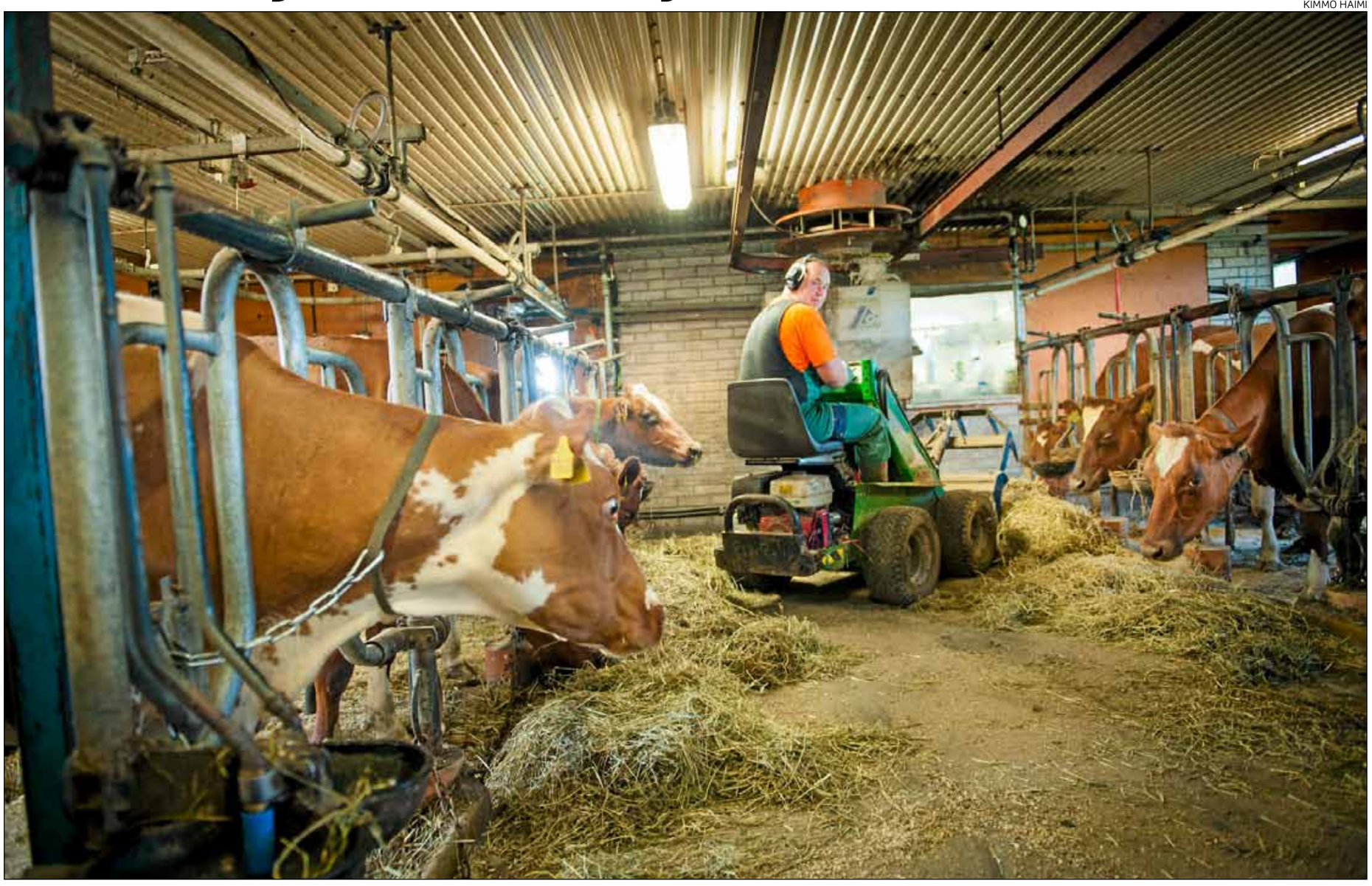

Jan Toomela on lomittanut tänä kesänä kolmea tilaa. Töitä on ollut riittävästi, mutta juhannuksen aikaan hän ehti lomailla kolme viikkoa.

Poromiesten oikeudet uhattuina Soklin takia

Sokli erämaana -yhdistys vaatii Soklin kaivoshankkeen pysäyttämistä, kunnes alueen alkuperäiskansan lailliset oikeudet on selvitetty.

Pörssiyhtiö Yara suunnittelee massiivista fosfaatti- ja niobikaivosta Itä-Lappiin Savukosken Sokliin, jonka maaperä sisältää myös radioaktiivisia aineita kuten uraania.

Kiistanalaista Soklin kaivosta suunnitellaan Suomen kansallispuistojen kruununjalokiveksi kutsutun Urho Kekkosen kansallispuiston rajalle.

Yhdistyksen mielestä kaivos sijoittuisi Kemin-Sompion poromiesten elinkeinon kannalta ratkaisevan tärkeille talvilaidun- ja vasomisalueille.

”Soklin kaivos aiheuttaisi aluemenetysten, vesistöjen ja maan saastumisen sekä jokien virtaumien kääntämisten kautta alueen alkuperäiskansan perinteisen elämäntavan tuhon”, yhdistys perustelee.

MT

250 sikaa tukehtui

250 sikaa tukehtui lantakaasuihin Kruunupyyssä maanantain vastaisena yönä.

Sikalan ilmastointi ei toiminut, eikä ukkosen hajoittama hälytysjärjestelmä ilmoittanut kohonneesta lantakaasupitoisuudesta.

Poliisin mukaan siat oli ruokittu sunnuntaina viideltä iltapäivällä, jolloin ei ollut huomattu mitään tavallisesta poikkeavaa.

Yle Uutisten haastattelema eläinlääkäri **Tomas Häggvik** kertoo, että kohonneen lantakaasupitoisuuden lisäksi sikalan lämpötila oli korkea.

Asiasta uutisoi Yle Keski-Pohjanmaa.

MT

KESKUSTELE VERKKOLEHDESSÄ
Voit kommentoida juttua Maaseudun Tulevaisuuden verkkolehdessä osoitteessa www.maaseuduntulevaisuus.fi.